

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง : หมอกจ๋าม

ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังบ้านเมืองงาม บ้านใหม่หมอกจ๋าม และบ้านวังดิน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเสด็จถึงบ้านเมืองงาม มีกระแสพระราชดำรัส กับผู้ใหญ่บ้านว่าควรเริ่มเลี้ยงเป็ด และไก่ เพื่อเพิ่มพูนรายได้ และยังสามารถใช้เป็นปุ๋ยได้ จากนั้นเสด็จฯ ถึงบ้านใหม่หมอกจ๋าม มีกระแสพระราชดำรัสกับผู้ใหญ่บ้านว่า “ไม่ควรถางป่าตามไหล่เขา เพราะจะทำให้หน้าดินเสียหาย การทำไร่ควรทำเป็นขั้นบันไดแล้วปลูกพืชเพื่อรักษาหน้าดินไม่ให้พังทลาย”

เวลาต่อมาทั้งสองพระองค์ได้เสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังบ้านวังดิน ทรงปลูกต้นลิ้นจี่ไว้เป็นที่ระลึกแล้วเสด็จฯ ทอดพระเนตรแปลงปลูกถั่วแดง โดยมีนายสนิท วาฤทธิ อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ และเป็นอาสาสมัครโครงการหลวง เฝ้ารับเสด็จฯ มีกระแสพระราชดำรัสให้พยายามใช้แรงงานคนแทนการใช้เครื่องจักร

เมื่อปี พ.ศ. 2512 พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขาที่หมู่บ้านวังดิน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ทรงทอดพระเนตรเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบากและขาดแคลน อีกทั้งยังเป็นจุดล่อแหลมทางชายแดน สมควรให้ความช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในปี พ.ศ. 2526 จึงได้ก่อตั้งโครงการหลวงหมอกจ๋ามขึ้น ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ (มหาวิทยาลัยแม่โจ้) โดยการพัฒนาและส่งเสริมพืชไร่ เช่น ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ถั่วเหลือง ถั่วแดงหลวง และไม้ผล เช่น เสาวรส

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋ามมีพื้นที่รับผิดชอบ 10,528 ไร่ ครอบคลุม 9 หมู่บ้าน มีประชากร 2,900 ครัวเรือน จำนวน 18,380 คน ประกอบไปด้วย ชนเผ่าอาข่า ไทใหญ่ ไทลื้อ มูเซอ เย้า กะเหรี่ยง คนเมือง และคนจีนยูนนาน ซึ่งประกอบอาชีพ ได้แก่

1. พืชผัก : พักทองญี่ปุ่น มะเขือม่วงก้านดำ/ก้านเขียว มันเทศญี่ปุ่น ข้าวโพดหวานสีม่วง
2. ไม้ผล : เสาวรสหวาน มะม่วงสายพันธุ์ดีจากต่างประเทศ อะโวคาโด
3. เห็ดหอมสด
4. พืชไร่ : ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ถั่วแดงหลวง

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม มีผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

การทดสอบระบบการผลิตในโรงงานนำร่อง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เกิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบอาหารและเครื่องดื่มจากผักทองตงเกรด ได้แนวทางในการเพิ่มมูลค่าผักทองตงเกรด และแนวทางในการขยายกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากระดับห้องปฏิบัติการสู่ระดับอุตสาหกรรมขนาดย่อม

โดยได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบอาหารและเครื่องดื่มจากผักทองตงเกรดระดับห้องปฏิบัติการอย่างน้อย จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไอศกรีมผักทองตงเบสเนม
2. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบไอศกรีมผักทองตงเบสเนกะทิ
3. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบเจลลาโต้ผักทอง

อว.ส.ร.

งานประชุมวิชาการ
และ
นิทรรศการ
ครั้งที่ 12

ทรัพยากรไทย
หวนดู
กรัพย์สิ่ง
สินตน

4-10

พฤศจิกายน
2568

ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

